

Kommitté: Committee G Environment

Miljökommittén har 16 medlemsländer. Man har erhållit förlängd mandattid till 2020.

Givet svårigheter att finna information för att uppfylla de tidigare ToR och förslaget att uppdatera kommitténs mandat, innebar Pragmötet främst diskussion mellan medlemmarna för att finna kunna föreslå nya ToR vilka skulle kunna dra nytta av genomfört arbete och möjliggöra att kommittén framsteg.

Förordnandeperiod: 2017-2020

Kommitténs ordförande: Jean-Luc Pigeon, Frankrike

Svensk delegat: Byts från Birgitta Adell, Fortum, birgitta.adell@fortum.com, 2013-2018

Till Magnus Löfqvist WSP 2019-2020

Kommitténs uppdrag:

De nya ToR för miljökommittén "Integrering av dammar med miljön", case studies som innehåller planering, konstruktion och drift av dammar vilka uppvisar miljö och socio-ekonomisk nytta.

Lägesrapport 2018:

Mr Jean-Luc Pigeon Frankrike blev förordad att ta över ordförandeskapet för kommittén och Ms Tracey Williamson (UK) som Vice ordförande.

Ex på case som föreligger

- Eastmail and Sarcelle powerhouses and Rupert diversion. (Canada). Focus on biodiversity, main issue biodiversity monitoring.
- Elan Valley Dams (UK) 100 år gammal damm vars sociala aspekter är allmänhetens utbildning, kulturminne.
- Kaleta hydroelectric project (Guinea), i drift sedan 2015. Ett projekt där 625 människor fick flytta och där ett socialt och ekonomiskt utvecklingsprogram togs fram. Uppföljning pågår.
- "New Zealand case" Matahina. Run of the river. Flood management and impacts on fish/water quality.
- Eel migration (Sweden).
- "Slovenia case" Exempel på damm med fiskpassage.
- Skottland case om pump kraftverk (UK)
- GERDP Etiopien med fokus på påverkan nedströms och vattenkvalité.
- Japan, Indian, USA återkommer med fallstudier med inriktning i enlighet med ToR.

Japan har ansvarat för ett arbete där en jämförelse genomförts av vattenkvalitetsmodeller. Detta diskuterades i kommittén som rekommenderade att rapporten skulle kunna utgöra en specifik teknisk rapport efter det att vissa justeringar genomförts som föreslagits i samband med 2016 möte i Johannesburg. Ordföranden kommer att undersöka vilket ICOLD verktyg som kan vara användas

för spridning av resultatet. Ett förslag till slutrapport presenterades vid Pragmötet men kommittén hade inte tid att gå igenom den.

Kommande aktiviteter 2019

Ett schema för arbetet med fallstudier i kommittén har tagits fram.

Mall för fallstudier framtagen

Alla fallstudier klara januari 2019.

Granskning av kommitténs medlemmar under våren 2019

Publicering 2020

Det kommer att vara möjligt att lägga till nya fall efter publiceringen.

Övrigt:

För Sveriges del så är det faktum att vi har en mogen vattenkraft, uppemot 100 år på nacken, relevanta svenska exempel kan vara svårt att finna. Andra länders exempel belyser ofta miljö- och sociala aspekter från nya projekt runt om i världen, ofta från ett konsultperspektiv.

Den fallstudie jag redogjort för och skrivit om är "Krafttag-ål". Den belyser ett arbetssätt för hur vi nationellt har tagit oss an frågan om ålens överlevnad (och leva upp till EUs samt nationell lagstiftning). Arbetssättet är pragmatiskt och innebär att åtgärder görs där de gör störst nytta. Det handlar om rena åtgärder, utsättning av ål samt trap & transport av ål från osäkra till säkra områden. Detta för att ålen ska kunna simma till sitt lekområde i Sargassohavet. Dessutom har Krafttag-ål innehållit en forskningsdel för att öka kunskapen om tekniska lösningar för passage samt studier om ålens beteende.

Fallstudien och det svenska ål-exemplet skiljer sig från de övriga exempel och man kan fundera över dess relevans. Flera delegater från andra medlemsländer har framfört att det är intressant även m.a.p förhållanden i deras länder. Ålfrågan är aktuell inte bara i Sverige. Det framgångsrika arbetssättet vi haft i Sverige med samverkan mellan kraftbolag, myndigheter och forskarvärlden har bidragit till att vissa mål har uppnåtts för skyddande av den europeiska ålen. Arbetssättet har inte varit helt okontroversiellt men det kan konstateras att det varit ett unikt arbete genom att åtgärder genomförts gemensamt samt att kunskapen om ålen och dess beteende ökats genom de forskningsprojekt som genomförts. Ur perspektivet utveckling av ny vattenkraft är det knappast en tänkbar arbetsmetod. Då är ansvarigt bolag skyldigt att vidta åtgärder alternativt kompensera för skadan som orsakas av projektet. Min tanke har varit att beskriva ett exempel på gemensamma ansträngningar och samverka för att skydda en hotad art som bland annat hindras i sin vandring av dammar och kraftverk. Har fått stöd av Erik Sparrevik (Vattenfall) och Sara Sandberg (numera Fortum).

Arbetet i kommittén har varit intressant att följa under de här åren specifikt som förhållandena är skilda mellan medlemsländerna men det har varit givande att ta del av de olika frågeställningarna. Har även noterat att miljöfrågorna under denna korta tid har kommit högre på agendan. Det är positivt.

Jag lämnar över till Magnus Löfqvist WSP och önskar honom lycka till med arbetet.